

**Sportonderzoek masterplan
Arenapark
eindrapport**

gemeente Hilversum

Datum

22 maart 2019

Referentie

1860RV

In opdracht van

gemeente Hilversum

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1	Inleiding	3
1.1	Sportgeschiedenis van het Arenapark	3
1.2	Huidige sportvoorzieningen op het Arenapark	4
1.3	Onderzoeksvragen	5
1.4	Basisinformatie gebruikers Arenapark	6
Hoofdstuk 2		7
2.1	Een multifunctionele sporttrack	7
2.2	Verbinding Arenapark met omliggend natuurgebied	12
2.3	Mountainbike – fietscross parcours	15
2.4	Herbezinning tennislocatie HLTC Gooiland, tennishal en padel	17
2.5	Indoor atletiekhal	20
2.6	Zwembad naar het Arenapark	26
2.7	Verbreding atletiekbaan	28
2.8	Versterken sport en beweeg-identiteit Arenapark	30
Hoofdstuk 3	Conclusies	31
Bijlage 1	Indoorhal Leuven	i
Bijlage 2	Nadere beschrijving indoorhal Leuven	vi

1.1 Sportgeschiedenis van het Arenapark

Het Arenapark is een belangrijk kantorenpark met diverse sportvoorzieningen. Het gebied heeft een rijke historie op sportgebied en is pas later herontwikkeld tot kantorenpark.

Het door architect Dudok ontworpen Hilversumse sportpark aan de Soestdijkerstraatweg langs de spoorlijn naar Utrecht werd in juni 1920 geopend. Het was aangelegd in het kader van de werkverschaffing. Het sportpark werd vooral gebruikt voor voetbal, later ook voor rugby en voor atletiek. Op Koninginnedag, 31 augustus 1921, vond er voor de eerste maal een concours hippique plaats.

In 1925 werd op particulier initiatief de drafbaan geopend. De drafbaan werd aangelegd rondom de vier reeds bestaande voetbalvelden. Mede door de gunstige ligging (vlakbij het treinstation) kreeg de drafbaan veel bezoekers.

In 1928 werden de Olympische Spelen in Amsterdam gehouden. Voor de ruitervedstrijden was daar geen plaats en daarom ging het Nederlands Olympisch Comité op zoek naar een geschikte locatie. Deze werd al snel gevonden in de vorm van het gloednieuwe sportpark en de nabij gelegen bos en heide.

De dressuurproef en wedstrijden vonden op 9, 10 en 11 augustus 1928 plaats op het sportpark. De cross country met steeplechase werd gereden op 10 augustus in de bossen en heide rond Hilversum. Ook de veldloop als onderdeel van de moderne vijfkamp vond plaats in de natuur buiten Hilversum.

Abbeelding 1.1 De voormalige drafbaan Hilversum, foto <http://www.gooienvechthistorisch.nl>

Na de Olympische Spelen is het sportpark verder uitgebreid. In 1934 werd (op particulier initiatief) een houten wielervedbaan gebouwd, waar nu het ROC is gevestigd. De baan had een lengte van 250 meter en had een toeschouwerscapaciteit van circa 1.000 bezoekers. De tribunes en een deel van de baan waren overdekt. In de oorlogsjaren is de houten wielervedbaan afgebroken voor brandhout.

De drafbaan in Hilversum heeft dienst gedaan tot 1997. In de jaren na 1980 daalde de belangstelling voor de drafbaan en op 2 november 1997 werd de laatste koersdag gehouden op de drafbaan van Hilversum. en niet lang daarna werden de tribunes van de drafbaan afgebroken. In de Hilversumse Meent is sinds 2009 een grasbaan voor de drafbaan. Na het verdwijnen van de drafbaan is het sportpark herontwikkeld tot kantorenpark, waarbij een aantal sportfaciliteiten zijn behouden, zoals de atletiekbaan met de monumentale tribune en de tennisbanen. Met de komst van het ROC is ook een multifunctionele sporthal aan het Arenapark toegevoegd.

1.2 Huidige sportvoorzieningen op het Arenapark

Op het huidige Arenapark zijn de volgende sportfaciliteiten aanwezig:

- een 6 laans volkunststof atletiekbaan met sprintlanen en faciliteiten voor technische nummers, en historische houten tribune ontworpen door Dudok. Binnen de baan ligt een voetbalveld. Hoofdgebruiker van de atletiekaccommodatie is de Gooische Atletiek Club (GAC).
- 8 verlichte tennis-gravelbanen van de tennisvereniging HLTC Gooiland;
- De Dudokarena is een multifunctioneel overdekt sportcentrum met sporthal, fitnessruimte, klimwand, squashbanen en diverse kleinere sportzalen.
- Nike heeft voor haar eigen werknemers een gymzaal, fitnessruimtes en 2 tennisbanen en is tevens huurder van de atletiekbaan.

Afbeelding 1.2 Huidige Arenapark (google-earth)

1.3 Onderzoeksvragen

De gemeente Hilversum heeft opdracht gegeven voor de ontwikkeling van een masterplan voor het Arenapark. Voor het onderdeel Sport stonden vijf vragen centraal en er zijn 2 vragen toegevoegd:

1. In hoeverre is het mogelijk op de contouren van de voormalige draversbaan een multifunctionele sporttrack te realiseren die bruikbaar is voor running, cycling, inlineskaten en sport voor mindervaliden?

Voor wie is deze voorziening bruikbaar?

Hoe luidt het Programma van Eisen?

Hoe kan deze sportvoorziening het beste worden vormgegeven en ruimtelijk worden ingepast?

2. Op welke wijze is een verbinding van het Arenapark met omliggend natuurgebied te realiseren?

Hoofdvraag: Hoe is dit ruimtelijk in te passen en vorm te geven?

Aspectvraag: Voor wie: t.b.v. wandelaars, lopers en fietsers?

3. Wat zijn de mogelijkheden voor het realiseren/ontwikkelen van een mountainbike – fietscross parcours in omliggend natuurgebied?

4. Tennis: herbezinning tennislocatie HLTC Gooiland:

In hoeverre is verhuizing of verplaatsing van HLTC GOOILAND wenselijk en mogelijk?

5. Ontwikkeling atletiekhal

Is een indoor atletiekhal op Arenapark haalbaar?

Is het inpasbaar binnen de bouwplannen van NIKE?

Wie is verantwoordelijk voor realisatie?

6. Zwembad naar Arenapark

In hoeverre is het Arenapark een interessante locatie voor een nieuw zwembad ter vervanging van het huidige zwembad De Lieberg?

7. Verbreding atletiekbaan van 6 naar 8 laans

In hoeverre is een verbreding van de huidige atletiekbaan van 6 naar 8 laans wenselijk en mogelijk?

1.4 Basisinformatie gebruikers Arenapark

Tabel 1.1 geeft een overzicht van het aantal leden van de sportverenigingen, het aantal leerlingen en docenten van het MBO College Hilversum en van de grootste bedrijven. GAC en HLTC Gooiland hebben samen circa 2.450 leden. Het MBO heeft 5.500 leerlingen en 500 docenten. Bij de genoemde bedrijven in tabel 1.1 zijn ruim 4.200 werknemers actief¹. In totaal gaat het om afgerond 12.700 werknemers, leerlingen en leden van sportverenigingen, waarbij het aantal werknemers nog groter zal zijn dan 4.200.

Tabel 1.1 Leden, leerlingen, docenten en werknemers van organisaties gevestigd op het Arenapark²

GAC (Gooische Atletiek Club)	1752	
-waarvan recreanten (geen baanatletiek)		circa 800
-waarvan nu wekelijks elders indoorhal gebruiken		40-50
-waarvan nu in Hilversum gymzaal gebruiken (jeugd)		150
HLTC Gooiland (tennisclub)	700	
-waarvan jeugd		300
Gooische Wielerclub De Adelaar	350	
MBO College Hilversum: leerlingen	5500	
-waarvan studie Sport en Bewegen		370
MBO College Hilversum: docenten	500	
Bedrijven Arenapark waaronder		
Nike	2700	
doorgroei Nike		3200
SLTM	400	
Rabo	200	
NCOI Hilversum	900	
Bergman Clinics	40	
overig	pm	
Totaal exclusief De Adelaar en PM	12692	

¹ Bron: VOC Arenapark. Ledenaantal GAC: Atletiekunie.

² Gooische Wielerclub De Adelaar is elders gevestigd, maar oriënteert zich op een verplaatsing naar het Arenapark.

2.1 Een multifunctionele sporttrack

1. In hoeverre is het mogelijk op de contouren van de voormalige draversbaan een multifunctionele sporttrack te realiseren die bruikbaar is running, cycling, inlineskaten en sport voor mindervaliden?

Voor wie is deze voorziening bruikbaar?

Hoe luidt het Programma van Eisen?

Hoe kan deze sportvoorziening het beste worden vormgegeven en ruimtelijk worden ingepast?

Multifunctioneel: prima, maar...

Multifunctionaliteit gebruik is een begrip dat bij voorbaat een positieve lading heeft. Wie is tegen multifunctioneel gebruik van voorzieningen? Het beoogt een breder, maar vooral intensiever gebruik van voorzieningen. Als het om sportvoorzieningen gaat, geldt dezelfde van nature positieve benadering. Er is wel een kanttekening waar rekening mee moet worden gehouden. Iedere sport stelt eisen aan de vormgeving, inrichting en materiaalgebruik. De nationale bonden hebben hun eigen regels daarvoor en dispensatie is slechts onder voorwaarden mogelijk. Bij een multifunctionele sporttrack gaat het in de eerste plaats om de behoefte. Vervolgens is de vraag aan de orden wat voor randvoorwaarden de betreffende sport stelt en of deze sporten verenigbaar zijn?

Behoeftte aan een multifunctionele sporttrack

Behoeftte Nike

Vanuit Nike is behoefte aan een multifunctionele sporttrack voor o.a. hardlopen. Op zich is de atletiekbaan bij uitstek de accommodatie voor hardlopen. Maar een runningtrack op de contouren van de voormalige drafbaan heeft een grotere afstand (circa 1.000 meter in plaats van de 400 meter atletiekbaan). Een sporttrack is meer afwisselend dan een 400 meter atletiekbaan en voor Nike versterkt een sporttrack de zichtbaarheid van sport en bewegen en dat sluit aan bij de identiteit van Nike. Een vierde voordeel van een multifunctionele sporttrack (voor Nike) is dat door realisatie van een sporttrack de ruimtelijke structuur kan worden versterkt. Het versterkt de Nike-campus.

Behoeftte Gooische Atletiek Club

Voor GAC zal de aanleg van een multifunctionele sporttrack die geschikt is voor hardlopen, een meerwaarde vormen. GAC heeft veel recreatieve lopers, die in en rondom Hilversum hardlopen. De atletiekbaan is op populaire tijden (vroeger in de avond) druk bezet. Met name in de winter (als het donker is), is een (verlichte) sporttrack volgens GAC van meerwaarde.

Behoeftte wielrennen

De Gooische Wielclub (GWC) De Adelaar is gevestigd op sportpark Berenstein. De vereniging heeft circa 350 leden. Op sportpark Berenstein beschikt De Adelaar over een cyclocross parcours en clubhuis. Een nadrukkelijke wens van de vereniging is de beschikking over een veilig wielersparcours. De Adelaar was vroeger gevestigd op Anna's Hoeve en daar had de club zelf een wielersbaan aangelegd. Met de gedwongen verhuizing naar sportpark Berenstein is de wielersbaan afgebroken. Een sporttrack die ook dienst doet als wielersbaan, voorziet voor De Adelaar duidelijk in de behoefte. Voor De Adelaar oriënteert zich op een verhuizing naar het Arenapark (zie ook 2.3).

GWC De Adelaar heeft een jeugdafdeling voor kinderen van 8 t/m 14 jaar. In de zomer trainen ze één avond in de week (19-21 uur) op een racefiets op de weg (wegwielrennen) en in de winter op een veldrijfiets op het veldparcours naast het clubhuis. Voor de jeugdtrainingen voor het wegwielrennen maakt de vereniging nu gebruik van een trainingsparcours bij Almere, aan de andere kant van de Stichtse Brug. Het is een parcours (op de afbeelding blauw gemarkeerd) van circa 1 kilometer op de openbare weg op een bedrijfengebied in ontwikkeling. De groep kinderen is in omvang nog betrekkelijk klein (max 30), maar met een beter parcours kan die groep wel groeien.

Afbeelding 2.1 Huidige (niet afgeschermd) wielersparcours nabij de Stichtse Brug, Almere

ROC

De behoefte bij het ROC ligt vooral in uitbreiding van sporthalcapaciteit en een zwemaccommodatie. Voor beiden maakt het ROC nu gebruik van De Lieberg en dat is niet ideaal. Een sporttrack zal door het ROC worden gebruikt, maar in plaats van het zwembad of de sporthal.

Andere gebruikers

In beginsel wil Nike de sporttrack toegankelijk maken voor openbaar gebruik. Dat betekent dat niet alleen gebruik door Nike-medewerkers, maar ook GAC, de Adelaar, studenten van het ROC, werknemers van andere bedrijven van het Arenapark en gebruikers elders uit Hilversum.

Een multifunctionele sporttrack is in beginsel ook te gebruiken voor skeeleren of voor aangepast sporten. Skeeleren is in beginsel mogelijk op een sporttrack, mits het oppervlakte vlak en hard is en de veiligheid is een aandachtspunt.

Het gezondheidspark Monnikenberg ligt noordoostelijk van het Arenapark. De plannen voor Monnikenberg voorzien in onder andere de realisatie van een nieuw ziekenhuis en de ontwikkeling van de school en

revalidatie campus van Merem (Merem biedt specialistische revalidatie en behandeling van chronische aandoeningen). De ontwikkeling van de school en revalidatie campus van Merem vindt gefaseerd plaats waarbij vanaf januari 2019 de eerste patiëntengroepen op Monnikenberg worden behandeld. Onderdeel van de campus zijn onder andere een therapie-zwembad en een sportgebouw.

De (landelijke) beleidslijn voor sporten met een beperking is: gewoon als gewoon kan en aangepast als aangepast nodig is. Met andere woorden: de rijksoverheid en NOC*NSF stimuleren zoveel mogelijk integratie van mensen met een beperking bij reguliere sportaanbieders (waaronder sportverenigingen). Door de nabijheid van Merem zijn er in de toekomst zeker kansen voor samenwerking tussen de sport op het Arenapark en Merem.

Veiligheid sporttrack

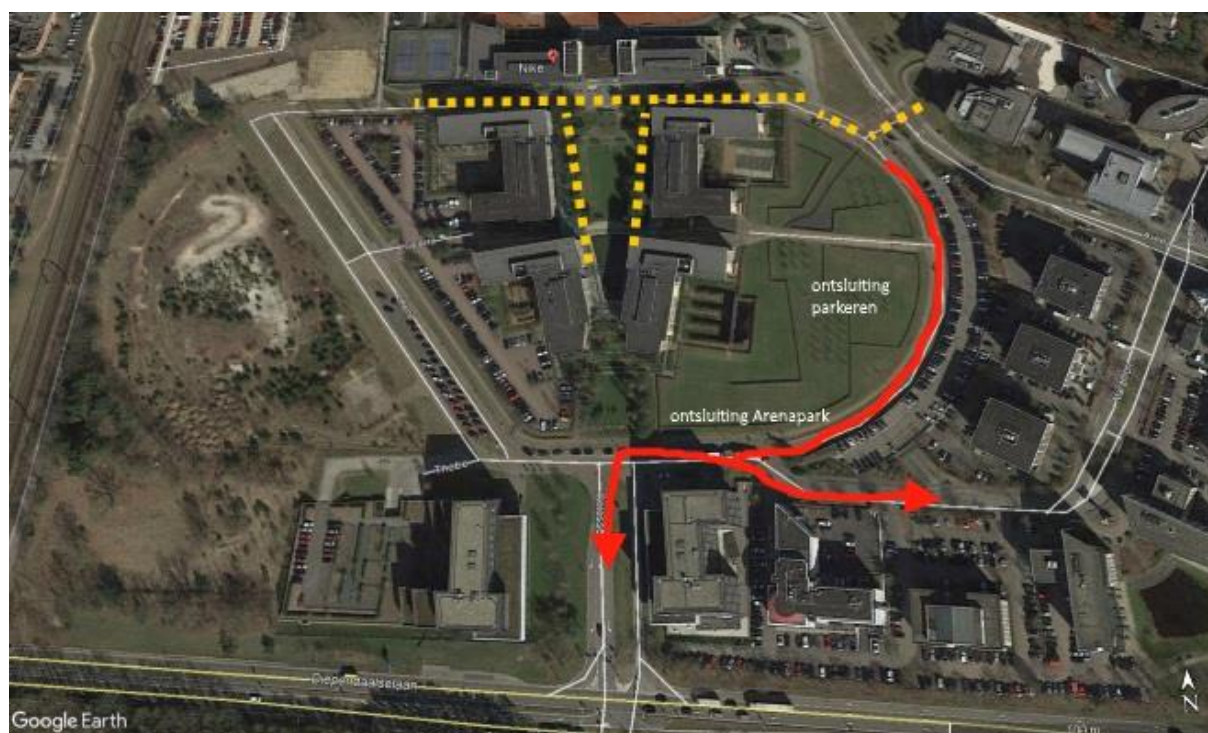
De voormalige drafbaan maakt onderdeel uit van de interne verkeersstructuur van Nike en heeft een belangrijke functie voor voetgangers van en naar het hoofdgebouw en tussen diverse Nike-gebouwen. Dagelijks gebruiken honderden (zo niet een duizendtal) werknemers en bezoekers deze ruimte. De gebouwen van Nike zijn een vast gegeven en het interne (voetgangers)verkeer daarmee dus ook.

Daarnaast maakt de voormalige drafbaan onderdeel uit van de hoofdontsluiting van het Arenapark. Niet alleen Nike, maar ook andere bedrijven gebruiken de route om van en naar het Arenapark te komen en voor toegang tot de parkeergarages/voorzieningen.

Een multifunctionale sporttrack voor hardlopen is combineerbaar met voetgangersverkeer. Ook autoverkeer van een naar het Arenapark of van en naar parkeervoorzieningen is te combineren met een sporttrack, bijvoorbeeld door het scheiden van verschillend verkeer. Kruisend of afslaand autoverkeer blijft een aandachtspunt. Wielrennen en skeeleren hebben een hoger risico als het gaat om combineerbaarheid (hogere snelheid, focus op de sport, beperkte mogelijkheden voor een noodstop).

Voor een wielercours geeft de KNWU de aanbeveling dat de totale wielerraccommodatie is voorzien van een afzetting. Dit kan in de vorm van een hekwerk, maar ook natuurlijke afzettingen (zoals struiken, sloten) volstaan. De afzetting is bedoeld om te voorkomen dat anderen tijdens trainingen en wedstrijden niet onverwachts het parcours betreden.

Afbeelding 2.2

De Adelaar zal de baan buiten normale kantoortijden gebruiken (in het weekend en op een avond in de week, bijvoorbeeld dinsdagavond 19-21 uur). Nike is echter geen doorsnee 9-17 uur bedrijf en veiligheid blijft een nadrukkelijk aandachtspunt. Nike heeft aangegeven dat de sporttrack niet bij voorbaat is uitgesloten voor wielrennen. Veiligheid blijft ondanks het beperkte wielren-gebruik een aandachtspunt. Er zijn diverse wielrenparcours die gebruik maken van de openbare weg, veelal op bedrijventerreinen met nauwelijks (ander) verkeer op de tijden dat het in gebruik is als wielrenparcours. Voor eendaagse wedstrijden op de openbare weg wordt gebruik gemaakt van verkeersregelaars (van de vereniging). Vanuit Drijver en Partners zijn wij voorzichtiger door het intensieve gebruik van het Arena-gebied door verschillende gebruikers en de hogere snelheden bij het wegwielrennen (30-40 km/uur en geen). Nike en GWC De Adelaar dienen hier vooraf nadrukkelijk bij stil te staan.

Inrichtingseisen

Voor wielrennen is het belangrijk dat een multifunctioneel sporttrack 5 meter breed is voor wegparscours met bij de finish een breedte van 6 meter, een ondergrond/toplaag heeft die geschikt is voor wielrennen (niet te zacht), afwatering en vooral veiligheid, dus dat tijdens het gebruik voor wielrennen het parcours is afgesloten (geen auto's die het parcours oversteken, geen voetgangers etc). De drafbaan heeft een lengte van 1 kilometer en voor een jeugdparcours is dat prima. De volgende tekst komt uit het handboek 'Richtlijnen wielraccommodatie' van de KNWU:

De lengte van een verenigingsparcours is bij voorkeur circa 1.500 meter of langer. Het dient echter minimaal 1.200 meter te bedragen. Hierdoor kan nog net die variatie worden aangebracht, waardoor het parcours zowel trainings- als wielrentechnisch voldoende mogelijkheden kan bieden. Voor specifieke jeugdparcoursen kan met een kortere lengte worden volstaan, waarbij als minimale lengte 600 meter aangehouden dient te worden. Het parcours dient minimaal 5 meter breed te zijn. De aankomst moet plaats kunnen vinden op een recht weggedeelte met een lengte van tenminste 200 meter en een

uitrijdmogelijkheid van circa 50 meter. Dit weggedeelte dient minimaal 6 meter breed te zijn (uitwaaiëren bij de sprint).

Voor een wielrenparcours wordt uitgegaan van een verhard vlak wegdek. Om de combinatie met skeeleren mogelijk te houden is asfalt wenselijk met een goede afwatering. Asphalt is volgens de GAC combineerbaar met hardlopen.

Verlichting van het parcours kan de gebruiksmogelijkheden in de winter, het vroege voorjaar en het najaar aanzienlijk vergroten. Wanneer verlichting wordt aangelegd dient één verlichtingsbron per 20 à 25 meter aangehouden te worden.

Wel skeeleren, maar geen inline skaten

Sinds enkele jaren is er internationaal een nieuwe standaard voor de Inline-skatebaan. Deze Inline-skatebaan heeft twee gelijke rechte einden, twee gelijke bochten, is 200 meter lang en minimaal 6,5 meter breed. Een baan met oplopende bochten wordt een piste genoemd. Het hoogteverschil onder afschot (ook wel 'verkanting' genoemd tussen de binnen- en buitenbocht) in het midden van de bocht is bijna één meter. De oplopende bocht zorgt ervoor dat de sporter zijn snelheid kan behouden of zelfs kan verhogen in de bochten. De boarding of een brede grasstrook beschermt sporters en toeschouwers.

Een inline skatebaan is niet combineerbaar met een multifunctionele sporttrack. Wel kan een multifunctionele sporttrack gebruikt worden voor skeeleren. Net als bij het wegwielrennen geldt ook hier het veiligheidsaspect.

Conclusie

Wanneer Nike de sporttrack wil openstellen voor hardlopen, wielrennen en skeeleren, dan is de minimale breedte 5 meter en 200 meter voor de finish 6 meter. In haar eigen plannen heeft Nike een profiel van bruto 8 meter opgenomen (op eigen grond) en dat is rekening houdend met een vrije uitloop toereikend. De lengte van circa 1 kilometer is geschikt voor jeugd-wielrennen. Voor de oppervlakte wordt uitgegaan van een verhard vlak wegdek (asfalt). Om plasvorming te beperken is aanleg onder afschot wenselijk met daarnaast een goede drainage. De baan dient daarnaast te worden voorzien van verlichting. Veiligheid is daarbij ook een aandachtspunt (binnenzijde baan, afscherming masten). Bij gebruik voor wielrennen en skeeleren moet het parcours niet betreden worden door derden (geen voetgangers of autoverkeer). Conflicten met het reguliere verkeer moeten voorkomen worden, met name ook met de voetgangers tussen de Nike gebouwen. Nike gaat voor wat betreft parkeerinritten uit van in 2025 een ongelijkvloerse toegang tot al haar parkeerruimte, onder de 'voormalige drafbaan' door.

Wanneer Nike de sporttrack niet wil openstellen voor wielrennen en skeeleren is te overwegen een toplaag te kiezen die minder hard is en meer geschikt voor hardlopen.

2.2 Verbinding Arenapark met omliggend natuurgebied

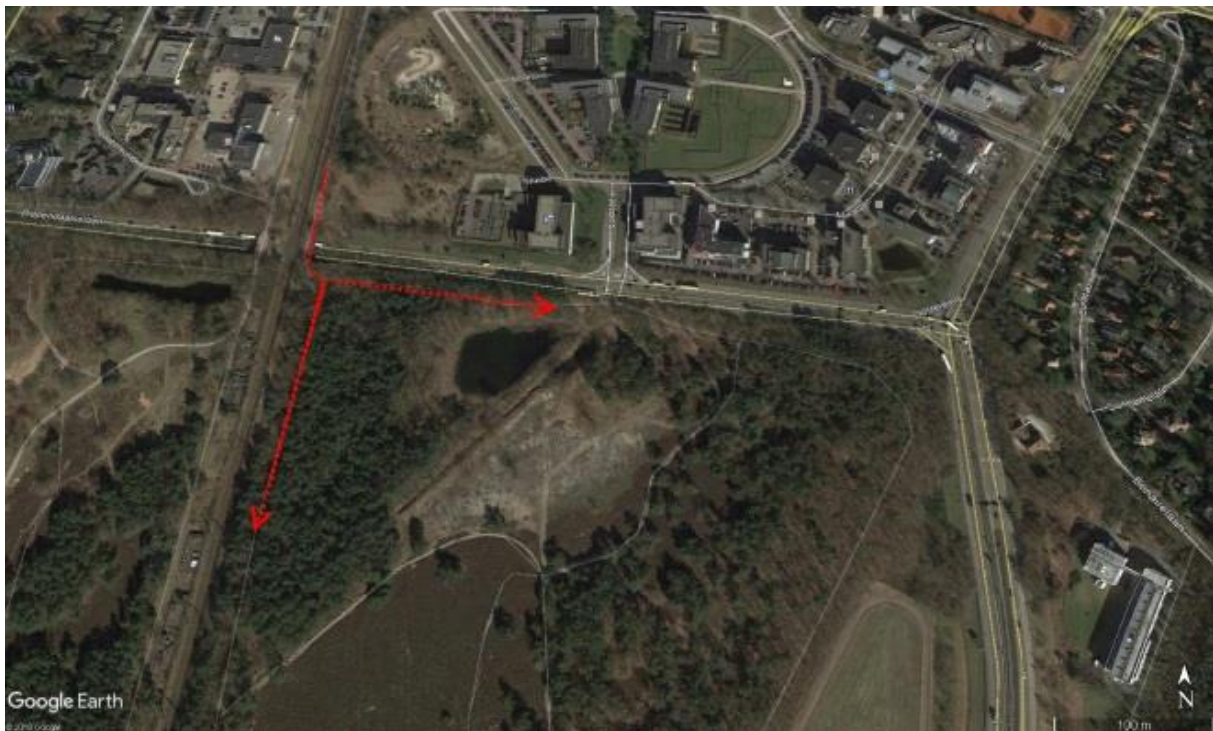
Vraag 2. Op welke wijze is een verbinding van het Arenapark met omliggend natuurgebied te realiseren?

Hoofdvraag: Hoe is dit ruimtelijk in te passen en vorm te geven? Aspectvraag: Voor wie: t.b.v. wandelaars, lopers en fietsers?

Huidige toegang

De huidige toegang van het natuurgebied ten zuiden van het Arenapark loopt via het huidige spoorviaduct. Van daaruit kan met evenwijdig aan het spoor het natuurgebied in of parallel langs de Diependaalselaan oostwaarts.

Afbeelding 2.3

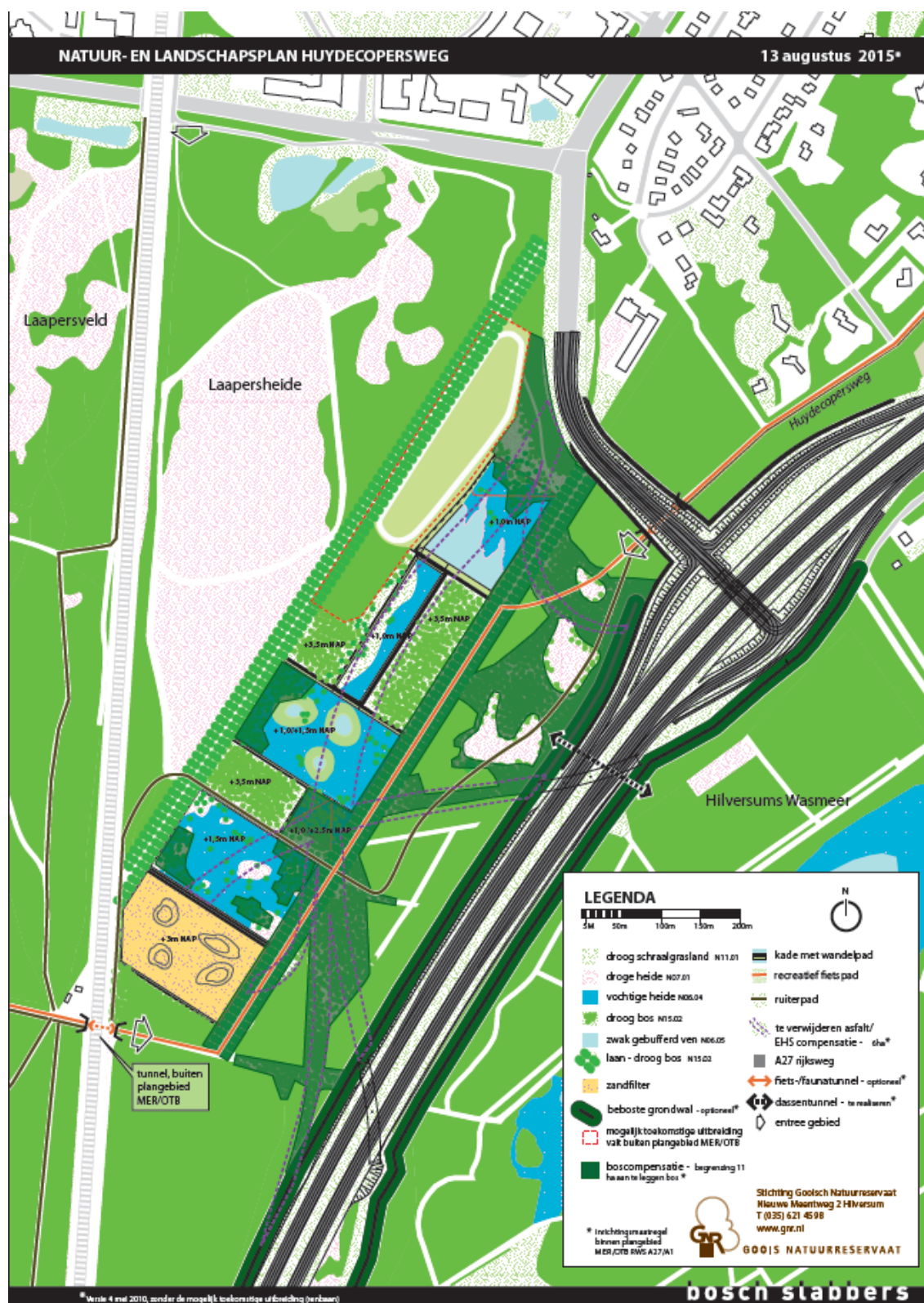

Nike wil graag een rechtstreekse verbinding via een loopbrug over de Diependaalselaan naar de Laapersheide. Dus ter hoogte van de T kruising Diependaalselaan-Colosseum.

Het Goois Natuur Reservaat is tegen een loopbrug die uitkomt in de Laapersheide. Een dergelijke oplossing vraagt om een constructie/fundering in het natuurgebied, de brug zal om de hoogte te overbruggen in het natuurgebied komen, waar nu 2 vennetjes liggen. Het GNR wil het natuurgebied ontsluiten via de bestaande verbinding langs het spoor over de Diependaalselaan. Deze verbinding/toegang is momenteel niet ideaal, maar het GNR geeft de voorkeur aan het optimaliseren van de huidige ontsluiting. Eventueel is een verbinding met de Laapersheide vanuit het Arenapark te realiseren door aanpassing van de kruising Diependaalselaan-Oostereind (dus aan de oostkant).

Het GNR heeft een natuur- en landschapsplan opgesteld voor het gebied ten zuiden van de Arena: het 'plan Huydecopersweg'. Dit plan is niet 'in beton gegoten', maar er zit wel een duidelijke visie achter.

Afbeelding 2.4 Natuur- en landschapsplan Huydecopersweg

Los van het 'plan Huydecopersweg' is het uitgangspunt (beleid) van het GNR natuurbescherming. Recreatief gebruik zoals wandelen of fietsen kan, mits niet schadelijk voor de natuur. Als er door recreatief medegebruik voor de natuur schadelijke effecten optreden, zal het GNR deze overlast wegnemen of beperken door zonering, bijvoorbeeld door wandel- of fietspaden weg te halen of af te sluiten.

Het 'plan Huydecopersweg' is ontwikkeld naar aanleiding van het voornemen van Rijkswaterstaat de A27 te verbreden van 2 naar 3 rijstroken per rijrichting en de aansluiting van Hilversum op de A27 te reconstrueren. Bij deze reconstructie van de op- en afritten komt veel grond vrij voor natuurontwikkeling. Het plan is geïnspireerd op het destijds (1840) geplande tracé van het Tienhovense kanaal, waarvan de contouren van het geplande tracé deels nog zichtbaar/herkenbaar is.

Het Tienhovensch Kanaal ligt tussen de Vecht bij Breukelen en de Hoorneboegse Heide onder Hilversum. De totale lengte van het kanaal bedraagt 11 kilometer. Het kanaal loopt dwars door het Utrechts-Hollandse veenweidegebied en grenst aan de Loosdrechtse Plassen. Oorspronkelijk was het kanaal een vaart die tussen 1836 en 1869 is verbreed tot kanaal. Het was de bedoeling het kanaal te verlengen tot aan Eemnes om zo via de Eemnesservaart een verbinding te maken tussen Vecht en Eem. Deze beoogde verlenging is nimmer gerealiseerd. De kanaalbouwers kwamen tot aan de Hoorneboeg, maar de hoge zandgronden van het Gooi maakten het een zodanig kostbaar project dat doorgaan niet rendabel bleek.

De reconstructie van de op- en afritten is inmiddels voltooid. Onderdeel van het plan is de aanleg van een fietspad tussen Huydecopersweg en Hoorneboegse heide (westelijk van de spoorlijn) inclusief fietstunnel onder de op- en afrit A27 en een veilige oversteek van de spoorlijn Hilversum-Utrecht. Deze fietsroute ontbreekt nog en met de verbinding wordt een van de ontbrekende schakels opgelost van een fietsrondje Hilversum.

Aan de noordwest zijde van de aan te leggen fietsroute komt een gebied, blokachtig verkaveld, met vochtige heide, vennen, droog bos met aan weerszijde een lanenstructuur (bomen). Dit was het geplande tracé van het Tienhovense kanaal. Het plan voorziet in de aanleg van een waterberging (hemelwaterafvoer van het Arenapark). De verwachting is dat in 2020 de gebiedsinrichting start en het Plan Huydecopersweg wordt opgeleverd.

Overgangen spoorlijn Hilversum-Utrecht

ProRail en de gemeente Hilversum willen de laatste onbewaakte overwegen in Hilversum opheffen. Het gaat om de spoorwegovergang op de Maartensdijkseweg (noordelijke overgang) en het Lambert Veenspad (zuidelijk gelegen). Het voornemen is de overgang Lambert Veenspad op te heffen. Voor de overweg op de Maartensdijkseweg wordt bekeken wat wenselijk en haalbaar is. Het vraagstuk overwegen ligt bij ProRail en de gemeente Hilversum.

Conclusie

In de toekomst komt er een veilige fietsverbinding tussen de Huydecopersweg en de Hoorneboegse heide (westelijk van de spoorlijn) inclusief een fietstunnel onder de op- en afrit A27 (tunnel reeds aanwezig).

Volgens het 'plan Huydecopersweg' loopt de fietsontsluiting vanaf het Arenagebied westelijk langs het spoor om ter hoogte van de Maartensdijkseweg het spoor (veilig) over te steken en te verbinden met de Huydecopersweg. Van daaruit is er al een verbindingroute naar Lage Vuursche (o.a. MTB-parcours).

Voor wandelaars is er vanaf het spoorviaduct over De Diependaalselaan een directe toegang parallel aan de Diependaalselaan de Laapersheide in. Eventueel is een verbinding met de Laapersheide vanuit het Arenapark te realiseren door aanpassing van de kruising Diependaalselaan-Oostereind (dus aan de oostkant).

2.3 Mountainbike – fietscross parcours

Vraag 3. Wat zijn de mogelijkheden voor het realiseren/ontwikkelen van een mountainbike – fietscross parcours in omliggend natuurgebied?

De Adelaar heeft een clubhuis op sportpark Berenstein met aansluitend een crossparcours circa 40 x 80 meter).

De vereniging heeft een aantal disciplines:

- toerfietsen (in clubverband of individueel recreatieve fietstochten)
- mountainbike
- cyclocross of veldrijden (racefiets met dikkere band in de winter) op een crossparcours
- wegwielrennen.

Voor een eventuele verhuizing van GWC de Adelaar naar het Arenapark heeft de vereniging een aantal voorwaarden:

- een wielervedbaan die veilig is, dus vrij ligt om te trainen voor jeugd en senioren en eigen wedstrijden op te organiseren. Deze moet minimaal 5 meter breed zijn en een lengte van tenminste 1 kilometer;
- een cross-MTB- en pumptrack-parcours³ met een oppervlakte van minimaal 3200 m² (huidige parcours van de vereniging);
- een goed clubhuis (kantine en omkleedaccommodatie);
- een goede veilige stalling voor sportfietsen.

Mogelijkheden

Zoals eerder aangegeven is natuurbehoud en bescherming het uitgangspunt voor het GNR. In het huidige beleid zijn fietsers toegestaan op wandelpaden, zolang zij geen overlast veroorzaken. Het GNR heroverweegt periodiek haar beleid en in die zin kan het beleid gecontinueerd worden, maar evengoed is een aanpassing mogelijk die minder liberaal is.

De Laapersheide is in beheer bij het GNR en gesitueerd binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De aanleg van een specifiek parcours voor mountainbike en/of fietscross binnen het NNN ligt niet voor de hand, omdat dit een specifieke sport/recreatiefunctie is die ten koste gaat van de natuur en daarmee niet past binnen de doelstellingen van GNR en/of provincie. Het GNR wil wel meedenken in goede verbindingen met bijvoorbeeld het MTB-parcours in de Lage Vuursche.

Binnen de Laapersheide (langs de A27) ligt een privaat gebied in gebruik als oefen drafbaan en paardenweide. De lengte van de baan is ongeveer 700 meter. Wellicht is de huidige eigenaar bereid om binnen deze baan een veldcross-parcours aan te leggen. Eventuele aanpassingen in het gebruik van dit gebied dienen dan wel vooraf getoetst te worden op de effecten op het functioneren van het Natuurnetwerk. Daarnaast kan het nog zijn dat een verandering van de inrichting en gebruik van de drafbaan leidt tot negatieve effecten op de beschermde soorten. Denk bijvoorbeeld aan verstoring van vogels binnen het broedseizoen of van vleermuizen door de aanwezigheid van verlichting. In de regel geldt: hoe meer aanpassingen in de inrichting nodig zijn of hoe intensiever het toekomstige gebruik wordt des te groter is de kans op een afwijzing door de provincie op basis van de Wet natuurbescherming.

Een mogelijkheid is een crossparcours niet in het natuurgebied te situeren, maar elders op het Arenapark of in de nabijheid van het Arenapark (buiten het natuurgebied). Een situering op het Arenapark vraagt de

³ Een pumptrack is een gesloten, verhard fietsparcours met heuvels en bochten. De baan beperkt zich niet alleen tot speciale pumptrackfietsen, maar is ook toegankelijk voor BMX-ers, rolschaatsers, longboards et cetera.

instemming van Nike. Het vraagt een substantieel ruimtebeslag wat ten koste gaat van een eventueel te ontwikkelen kantorenlocatie of toekomstige groen- of openbare ruimtestructuur. Een locatie nabij het Arenapark vergt nader onderzoek. Wellicht kan de gemeente Hilversum de mogelijkheden nader bekijken.

2.4 Herbezinning tennislocatie HLTC Gooiland, tennishal en padel

Vraag 4: In hoeverre is verhuizing of verplaatsing van HLTC Gooiland wenselijk en mogelijk?

In eerste instantie was sprake van een mogelijke verplaatsing van HLTC Gooiland buiten het Arenapark. Dat is niet meer aan de orde. HLTC Gooiland is een vereniging met 700 leden. Bij 8 (gravel)banen is dat een baanbezetting van 88 spelers per baan. De planningsnorm van de KNLTB is 70 tot 90 spelers per verlichte baan. In dat opzicht is het aantal leden ten opzichte van het aantal banen uitstekend. Het is verder bijzonder dat HLTC Gooiland zich goed staande weet te houden, ondanks de terugloop van tennis in Nederland. HLTC Gooiland heeft een grote jeugdafdeling van 300 leden. De gunstige verhouding leden/banen en de grote jeugdafdeling is volgens HLTC Gooiland mede te danken aan de ligging in Hilversum en de samenwerking met diverse scholen.

De huidige tennisbanen zijn voor bezoekers moeilijk te vinden. De ingang ligt achter Kroymans. De banen zelf liggen niet aaneengesloten. Een appartementencomplex ligt tussen de banen.

Een betere positionering op het Arenapark met dezelfde accommodatie zou voor HLTC Gooiland een verbetering kunnen vormen. Ook zou tennis beter zichtbaar kunnen zijn.

De gemeente Hilversum heeft behoudens de ontsluitingswegen geen grondposities op het Arenapark. Een verplaatsing op het Arenapark zou inhouden dat elders op het Arenapark grond voor kantoren wordt gebruikt voor sport (tennis). De vrijkomende locatie zou dan in de toekomst herontwikkeld moeten worden. Gezien de bezwaren van enkele bewoners met de huidige situatie, is veel tegenstand te verwachten bij een andere invulling van de huidige tennisbanen. Ons advies is de locatie van HLTC Gooiland ongewijzigd te laten.

Vanuit de tennisvereniging is de wens geuit voor realisatie van een tennishal of 2^e sporthal die ook geschikt is voor tennis. Gravel is een baansoort die niet jaarrond bespeelbaar is. Om die reden hebben veel tennisverenigingen gekozen voor andere baansoorten, zoals kunstgras en smashcourt (veel leveranciers hanteren daarbij een eigen merknaam) of gravelplus⁴. Doordat er in Nederland meer all weather tennisbanen komen, zien we een teruggang in de indoor tennishallen. In Loosdrecht is de tennishal een aantal jaar geleden getransformeerd in leisurecentrum (Avonturenfabriek). Tulip Tennis Center (Kininelaantje, Hilversum) beschikt nog over 9 indoor hardcourt banen.

Een doorsnee tennishal is een grote metalen doos met vaak 6 of meer indoorbanen. Ze hebben een relatief groot ruimtebeslag en meer de uitstraling van een bedrijfsloods. Vaak zijn ze gesitueerd op een bedrijventerrein of in het buitengebied. Voor het Arenapark is dat geen gewenste ontwikkeling.

In een reguliere sporthal (24x44 vloer of 28x48) past de belijning voor 1 tennisveld. Dat is weinig. In de meeste sporthallen wordt weinig getennist. Bij schaarste wordt bij inroostering de voorkeur gegeven aan sporten die meer intensief gebruik maken van de ruimte (bij tennis 2 of 4 en bij volleybal kunnen bij 3 of 4 velden 50 spelers of meer actief zijn). Ook een standaard sportvloer is minder ideaal voor tennis.

Zichtbaarheid en padel (uitleg padel zie kader volgende pagina)

Nike zal haar 2 hardcourt tennisbanen opgeven en in de toekomst gebruik maken van de banen van HLTC Gooiland. Nike wil in de nieuwe situatie een padelbaan aanleggen, gesitueerd op een sportplaza (met

⁴ Gravel Plus banen zijn langer bespeelbaar dan traditionele gravelbanen door een andere wijze van afvoer van regenwater (onder licht afschot) en een andere samenstelling van het gravel.

meerdere sportvoorzieningen) boven op de parkeergarage van het hotel. De locatie van dit gebouw is gepland naast de 2 huidige tennisbanen van Nike. Dus in het verlengde van het ROC gebouw en de sporthal.

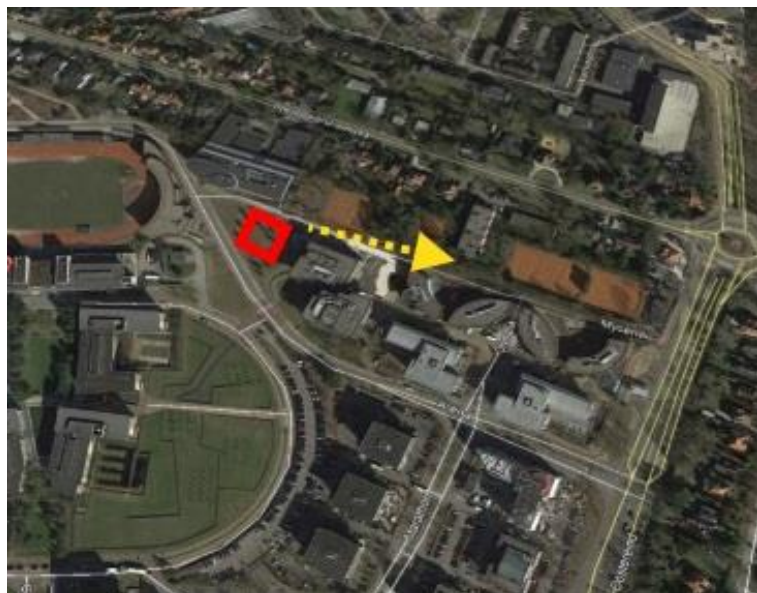
Wat is padel

Padel is een mix van tennis en squash en wordt gespeeld met vier personen op een rechthoekig veld. Een padelbaan is 10 meter breed en 20 meter lang en is omringd door wanden. In bijna alle gevallen zijn de wanden een combinatie van glas en een hekwerk. Padel speel je met een padel racket en een padelbal. Tijdens het spel zijn de wanden onderdeel van het spel. Aangezien de wanden kunnen worden gebruikt is kracht minder belangrijk bij padel. Dit houdt in dat deze sport door iedereen te spelen is en doordat het met 4 personen wordt gespeeld, is padel ook nog eens een zeer sociale sport. De puntentelling is gelijk aan de puntentelling van tennis. Padel is een snel groeiende sport en heeft alles in zich om groter te worden. In Spanje en andere Zuid Europese landen behoort de sport al jaren tot de grootste sporten van het land.

Padel is makkelijker dan tennis. Bij tennis moet je een goede motoriek hebben, bij padel is dat minder van belang. De sport is minder complex. Zo leg je minder afstanden af en moet je onderhands opslaan. Het racket van padel bevat geen snaren waardoor je de bal beter kunt controleren. Verder ben je minder afhankelijk van de weersomstandigheden. Door de glazen wanden maakt het niet uit hoe hard het waait.

Een alternatieve locatie voor padel is de onbebouwde driehoek tussen de atletiekbaan en de tennisbanen van HLTC Gooiland. Bij deze locatie krijg je een concentratie van racketsporten én het verbetert de herkenbaarheid/zichtbaarheid van de huidige tennisbanen. In het algemeen kiezen tennisverenigingen vaak voor de aanleg van 2 padelbanen (en minder vaak 1 padelbaan), omdat met 2 padelbanen de kans groter is dat de sport succesvol aanslaat. Om padel op het Arenapark te introduceren, adviseren we om HighFive⁵ daarin een gerichte opdracht te verstrekken.

Afbeelding 2.5 Alternatieve locatie padelbanen

⁵ HighFive verzorgt binnen Nike het sportprogramma.

Afbeelding 2.6 Voorbeeld padelbaan (foto Fieldmanager juni 2017)

Conclusie

Ons advies is de locatie van HLTC Gooiland ongewijzigd te laten. Een tennishal is geen wenselijke toevoeging op het Arenapark. Voor HLTC Gooiland is het belangrijk dat de zichtbaarheid en bewegwijzering naar de locatie wordt verbeterd. Wanneer Nike kiest voor de aanleg van 2 padelbanen, dan is situering tussen de atletiekbaan en de huidige tennisvelden een mogelijke locatie. Het concentreert de racketsport en versterkt de zichtbaarheid van de HLTC-banen. Om padel op het Arenapark te introduceren, adviseren we om HighFive daarvoor verantwoordelijk te maken.

2.5 Indoor atletiekhal

Vraag 5: Is een indoor atletiekhal op Arenapark haalbaar? Is het inpasbaar binnen de bouwplannen van NIKE? Wie is verantwoordelijk voor realisatie?

Behoefte

De Gooische Atletiek Club (GAC) heeft nadrukkelijk behoefte aan een indoor atletiekhal. Nederland heeft relatief weinig indooraccommodaties voor atletiek. Er zijn ca 11 indoor atletiekaccommodaties op 203 atletiekverenigingen. Voor prestatieve verenigingen/atleten biedt een indooraccommodatie betere trainingsmogelijkheden. Het Nederlandse klimaat leent zich niet om 12 maanden per jaar buiten te trainen. Zeker voor explosieve atletiekonderdelen is het risicovol om in koudere omstandigheden te trainen. Jaarlijks zijn veel atletiekclubs/atleten gedurende een periode van 19 weken op zoek naar indoor trainingsaccommodatie (met de nodige reistijd tot gevolg).

GAC behoort met circa 1.700 leden tot de vier grootste atletiekverenigingen van het land. Volgens GAC zal een indoor atletiekhal op het Arenapark ook worden gebruikt door atleten van buiten Hilversum. De locatie is daarbij uitstekende bereikbaar met OV en auto.

GAC geeft aan dat momenteel circa 40 tot 50 GAC wedstrijdathleten in het winterseizoen wekelijks gebruik maken van een indoorhal elders/buiten Hilversum⁶. Daarnaast maken veel jeugdleden (150) wekelijks gebruik van een gymzaal in Hilversum. Volgens GAC zullen alle wedstrijdathleten (ongeveer 450), frequent gebruik gaan maken van een indoor atletiekhal op het Arenapark. Daarnaast verwachten GAC dat ook atleten van andere atletiekverenigingen in de regio gebruik zouden willen maken van de hal. Bij de vier verenigingen in de directe omgeving (Pijnenburg, Tempo, Zuidwal en BAV) gaat dat om een potentieel van 200 tot 300 atleten, maar ook de 2 grote verenigingen in Almere en Amersfoort zouden waarschijnlijk zeer geïnteresseerd zijn.

Tabel 2.1 Atletiekverenigingen in de regio en inschatting gebruik indoorhal Arenapark volgens GAC

		leden	gebruik indoorhal door atleten (schatting GAC)	
AV GAC	Hilversum	1752	450	26%
AV Pijnenburg	Soest	933		
AV Tempo	Bussum	560		
AV Zuidwal	Huizen	764		
BAV	Baarn	527		
		2784	250	9%
Almere'81	Almere	675	pm	
Altis	Amersfoort	1293	pm	
AV Triathlon	Amersfoort	1216	pm	

Met een goede indooratletiekhal is het wellicht mogelijk om een regionaal trainingscentrum voor polsstokhoog en/of meerkamp te realiseren in Hilversum. Dat zou een grote aantrekkingskracht op atleten vanuit de bredere regio kunnen hebben.

⁶ De indoorhallen die het dichtst bij Hilversum liggen zijn Utrecht, Amsterdam, Apeldoorn en Papendal Arnhem.

Programma van wensen GAC (voorkeursvariant):

- Een 6-laans sprintbaan van 60 meter met minimaal 20 meter uitloop.
- 2 verspringbakken
- Een verplaatsbare hoogspringbak met voldoende ruimte voor lange aanlopen
- Een verplaatsbare kogelstootaccommodatie met net.
- Het ophangen van een net ook speerwerpers de ruimte om indoor te trainen.
- 2 verplaatsbare polsstokhoog accommodaties. Voor een polsstokaccommodatie dient de hal 8 meter hoog te zijn.
- Voor een volkunststof baan is een vlakke betonnen vloer noodzakelijk, andere sporten kunnen ook van deze sportvloer gebruik maken.
- Mogelijk ook het faciliteren van een indoortennisbaan en een klimwand

Voor het ROC is een indoorhal een aanvulling, maar heeft het duidelijk minder prioriteit dan een zwembad/sportthal, waarvoor het ROC nu buiten het Arenapark gebruik maakt.

Voor Nike heeft een indoorhal als sportfaciliteit voor de eigen medewerkers geen hoge prioriteit. Een indoor atletiekhal wordt gebruikt voor de prestatieve atleet. Een indoorhal kan voor Nike wél interessant zijn als extra locatie voor evenementen.

Vormgeving

De Atletiekunie heeft verschillende varianten voor indoorhallen ontwikkeld. In beginsel gaat de voorkeur van GAC uit naar een zogenaamd indoorhal type M. Dit is een trainingshal bestaande 6 sprintlanen van 60 meter (exclusief voorstart en uitloop). Naast de sprintbaan en de afzonderlijke aanlopen verspringen en polsstokhoogspringen is een verbreding aangebracht met mogelijkheden voor kogelstoten, discus/speerwerpen, hoogspringen en krachttraining. Met uitzondering van discus/speerwerpen voldoen de voorzieningen aan het wedstrijdreglement Atletiekunie.

De prioriteit van GAC ligt bij polsstokhoogspringen en hoogspringen. Mocht een indoorhal type M of vergelijkbaar niet realiseerbaar zijn, dan is een kleinere hal voor technische nummers zonder sprintlanen een second-best optie.

Sportonderzoek masterplan Arenapark - gemeente Hilversum
Drijver en Partners

Locatiemogelijkheden

Een indoorhal type M is 90 meter lang. Voor de helft van die 90 meter is het gebouw 20 meter breed en de andere helft (technische nummers) is 40 meter breed. De hoogte is maximaal 9 meter.

GAC zou de hal het liefst aan de kop van de atletiekbaan willen situeren. Voor Nike is het juist wenselijk om deze strook een open karakter te houden. Een indoorhal heeft een footprint van minimaal 2700 m² bvo (L vormig: 20x90 en 20x45). Wij denken dat situering van een hal aan de kop van de atletiekbaan ruimtelijk niet mogelijk is. Daarnaast moet men rekening houden met windgangen nabij de atletiekbaan en vanuit die invalshoek lijkt een situering aan de kop van de baan evenmin gunstig.

Maar een inpassing (integratie) van een atletiekhal in de door Nike gewenste hotel/Nike store en P&R gebouw, zou een mogelijkheid kunnen zijn.

Een indoorhal is mogelijk ook zelfstandig, dus niet geïntegreerd, op het Arenapark te realiseren. We denken dan aan een locatie langs het spoor achter de sporthal (P terrein, gemeente-eigendom). Een mogelijke verplaatsing van het station moet daarbij wel worden meegewogen.

Realisatie en exploitatie

Investeringskosten

De Atletiekunie geeft aan dat de investeringskosten van een M-hal variëren (afhankelijk type bouw) van € 2 miljoen tot 6 miljoen. Dat is een aanzienlijke range, maar wordt bepaald door o.a. oppervlakte, materiaalgebruik en afwerkingsniveau. Voor Breda is in 2018 een haalbaarheidsstudie voor een nieuw ROC opgesteld met als optie een indoor atletiekhal. De bouwkosten van de indoorhal type M zijn gecijferd op € 3.6 miljoen ex btw (prijsspeil september 2017). Dat is exclusief losse inrichting.

Zonder losse inrichting begroten we de investeringskosten van de indoorhal in Breda op € 4,3 miljoen.

Tabel 2.2 Investeringsraming indoorhal Breda, bron Drijver en Partners 2018

sloopkosten		€ 0
terrein bouwrijpmaken		€ 25.000
nieuwbouw indoor atletiekhal type M	3105 m ²	€ 3.570.750
subtotaal bouwkosten		€ 3.595.750
losse inrichting		pm
inrichting indoorhal		
bijkomende kosten		
projectmanagement, architect, constructeur, installatieadviseur, overige adviseurs en directievoering	11,30%	€ 406.320
leges omgevingsvergunning	2,24%	€ 80.545
subtotaal bijkomende kosten		€ 486.865
onvoorzien	6%	€ 244.957
totaal investeringskosten		€ 4.327.571
prijsspeil september 2017, exclusief prijsstijgingen, btw en rente over bouwkosten en exclusief kleedaccommodatie		

Indoor atletiekhal Leuven

In Leuven is in 2015-2016 een indoor atletiekhal gerealiseerd voor € 2,3 miljoen exclusief btw. De hal is minder breed (zie bijlage 1 en 2) en de oppervlakte is met circa 1.600 m² ook kleiner dan type M (2700 tot 3100 m²).

Het ontwerp en engineering is door de eigen dienst van de KU Leuven uitgevoerd (hanteren we een post voor van € 350.000) en rekening moet worden gehouden met een aanzienlijke prijsstijging (25-30%) tussen 2015/2016 en 2019. De kosten becijferen we op circa € 3,4 miljoen. In de bijlage is informatie opgenomen over de indoorhal in Leuven. Het Sportcentrum Leuven wil desgevraagd de gemeente Hilversum en partners graag nader informeren over de indoorhal.

Afbeelding 2.8 en 2.9 Indoorhal Sportcentrum KU Leuven

Exploitatie

Wanneer we uitgaan van een indoorhal van € 4 miljoen, dan zijn de kapitaallasten bij 2% en 40 jaar € 141.000. De post onderhoud is een tweede belangrijke kostenpost met jaarlijks € 60.000. Personeelskosten zoals bij een sporthal rekenen we niet, omdat GAC en anderen zelfstandig de hal gebruiken. De post zakelijke lasten en belastingen en verzekeringen is in dit stadium lastig te becijferen.

Aan de batenkant zijn er huurinkomsten van GAC, andere atletiekverenigingen, Nike en ROC. De exploitatie vraagt nadere uitwerking. Een indoorhal zal net als een gewone sporthal een niet kostendekkende exploitatie hebben en deze zal bij een indoorhal negatiever zijn dan bij een reguliere sporthal, want een indoor atletiekhal heeft geen 34 weken onderwijsgebruik met dito vergoeding.

Tabel 2.3 Indicatie exploitatie indoor atletiekhal (ex btw)

investeringskosten	€ 4.000.000
kapitaallasten 2%/40 jaar	€ 141.000
onderhoud	€ 60.000
energie	€ 35.000
schoonmaak	€ 10.000
zakelijke lasten, belasting en verzekeringen, stelpost	€ 10.000
subtotaal lasten	€ 256.000
baten GAC	pm
baten gebruik derden (atletiek)	pm
baten Nike	pm
baten ROC	pm

Het realiseren van de indoorhal is GAC heel wat waard, maar er is nog teveel onduidelijk om hier namens GAC een bedrag aan te koppelen. Het gaat dan om de omvang van de hal en de faciliteiten, de beschikbare uren voor GAC, de situering en de financierings- en/of exploitatieconstructie. Een specifieke haalbaarheidsstudie als vervolgstap, kan het plan concreter maken. Bovendien kan het bestuur van GAC zonder instemming van de leden niet zelfstandig over een indoorhal besluiten nemen.

Realisatie en eigendom

Een van de opgaven bij de realisatie van een atletiekhal is de vraag wie eigenaar wordt van de atletiekhal. Doorgaans is dat de partij die het gebouw financiert. Bij een stand-alone hal zou de gemeente eigenaar kunnen worden met een recht van opstal (scheidt het eigendomsrecht van grond en gebouw). In de situatie dat de hal geïntegreerd wordt in het hotelgebouw, ligt dat gecompliceerder en vraagt dat nadere uitwerking.

Conclusie

Een indoorhal atletiekhal heeft geen kosten neutrale exploitatie. De haalbaarheid hangt dus af van de bereidheid van partijen om te investeren en bij te dragen in de exploitatie. GAC behoort tot de vier grootste verenigingen van Nederland. Met de directe aanwezigheid van ROC en Nike is de uitgangspositie voor een multifunctionele indoorhal (ook geschikt voor evenementen) relatief gunstig.

Qua locatie is integratie met het Nike-hotel/P&R een voorkeursoptie. Maar een zelfstandige locatie is wellicht ook een mogelijkheid, eventueel te verbinden met de Dudok sporthal. Bij een zelfstandige locatie (op gemeentegrond) ligt het initiatief voor realisatie bij de gemeente.

2.6 Zwembad naar het Arenapark

Vraag 6: In hoeverre is het Arenapark een interessante locatie voor een nieuw zwembad ter vervanging van het huidige zwembad De Lieberg?

Het huidige zwembad De Lieberg heeft een wedstrijdbassin van 25*15,4 meter en een doelgroepenbad van 24x10 meter en is 42 jaar oud. De gemeente oriënteert zich op mogelijkheden voor een nieuw zwembad.

Het vraagstuk of het Arenapark een interessante locatie is voor een nieuw zwembad, is lastig te beantwoorden zonder enig vooronderzoek. De gemeente is bezig met het opstellen van een programma van eisen en een locatiestudie, maar de uitkomsten zijn daarvan nog niet bekend. Volgens de gemeente Hilversum heeft het huidige zwembad De Lieberg circa 85.000 bezoekers. In hoeverre de bezoekersregistratie volledig is, is ons niet bekend.

Het aantal van 85.000 bezoeken is laag in twee opzichten.

Landelijk geldt een animocijfer van 4,0 tot 4,3. Bij 85.000 inwoners (Hilversumse Meent rekenen we niet mee bij het verzorgingsgebied) levert dat een te verwachte bezoek op van 340.000 tot 365.000 bezoeken.

Een zwembad heeft voor een redelijke exploitatie minimaal 240-250 bezoekers per m2 bassin. Bij 240 bezoekers per m2 en 615 m2 bassin, zouden we een ondergrens verwachten van 147.000 bezoekers.

Dat De Lieberg weinig bezoekers trekt heeft verschillende oorzaken:

- De Lieberg is een verouderd zwembad (42 jaar oud);
- De ligging is niet aantrekkelijk (bedrijventerrein);
- De oppervlakte zwemwater is voor Hilversum laag;
- Naast De Lieberg zijn er 2 sportscholen met zwembles (Van Hellemond sportschool en De Winter) in Hilversum;
- De Lieberg heeft behoorlijke concurrentie van de Zandzee in Bussum. De Zandzee heeft 390.000 bezoeken en dat is uitstekend voor dit zwembad. We gaan er van uit dat een deel van het Hilversumse bezoek afvloeit naar Bussum.

We zijn niet bekend met de huidige badbezetting van het rooster in De Lieberg. Met de informatie waarover we beschikken hanteren we 2 varianten: een zwembad met de huidige afmetingen bassins (615 m2) en een zwembad van 1.000 m2 bassin. De vraag is wat de ruimtevraag is bij deze twee varianten en of daar op het Arenapark ruimte voor beschikbaar is.

Op basis van kengetallen en ervaringscijfers komen we tot de volgende uitgangspunten:

Tabel 2.4 Ruimtebeslag bij 2 varianten zwembad

opp. zwembassin exclusief peuterbad in m2	615	1000
m2 bvo zwembad	3100	5041
m2 parkeren	2400	3902
m2 oppervlakte bebouwd en parkeren	5500	8943
indicatie investeringssom ex btw	€ 10 miljoen	€ 16 miljoen

Een zwembad van dezelfde omvang (zwemwater) als De Lieberg vraagt een bruto vloeroppervlakte van 3.100 m2 en daarnaast 2.400 m2 voor parkeren. In de variant met 1.000 m2 zwemwater is het bruto vloeroppervlak ruim 5.000 m2 en bijna 4.000 m2 voor parkeren. De investeringssom is indicatief € 10 miljoen versus € 16 miljoen.

Een zwembad is niet de enige wens voor het Arenapark. In tabel 2.5 hebben we een samenvatting van de ruimtewensen.

Naast een zwembad, een indoor atletiekhal, een fietscrossparcours, padelbanen wil het ROC graag uitbreiding van de sporthalcapaciteit. Ruwweg gaat de optelling om 14.000 tot 20.000 m2 exclusief sportruimte voor Nike. Een voetbalveld is ongeveer 7.700 m2, met andere woorden we praten over 2 tot 3 voetbalvelden.

De vrije ruimte waar de gemeente Hilversum over beschikt is beperkt. Het is deels verkeersruimte die in de toekomst ook nodig is. En tussen de spoorlijn en sporthal heeft de gemeente een perceel (nu parkeren, circa 4300 m2). Nike beschikt over de meeste ruimte. Maar in de plannen van Nike is geen ruimte opgenomen voor de gewenste voorzieningen (behoudens padel). Het inpassen van een indoor atletiekhal is een uitdaging, maar niet onmogelijk.

Tabel 2.5 Ruimtebeslag diverse wensen sporttoevoeging Arenapark in m2

	min	max
indoor atletiekhal	1.600	3.100
zwembad 615-1000 m2 bassin		
bebouwd	3.100	5.041
parkeren	2.400	3.902
sporthal 28x48 (3 zaaldelen)	2.812	2.812
tennisal	pm	pm
fietscross parcours	3.200	3.200
2 padelbanen	400	400
	13.112	18.455
ontsluiting 10%	1311,2	1845,5
	14.423	20.301

In de plannen//wensen van Nike is een aanzienlijk metrage opgenomen voor hotel, parkeren en de Nike-store en in een latere fase uitbreiding met commercieel vastgoed (kantoren). Wat betreft de sportfunctie gaat het bij Nike veel meer om meer kleinschalige voorzieningen, de zichtbaarheid van sport en bewegen en voorzieningen die trendy zijn. De doorsnee Nike-werknemer is 20-30 jaar. Voorzieningen zoals een skatepark, padelbanen, een klimwand, een multifunctionele playcourt en een ruimte voor bootcamp en meditatie sluiten daar op aan. We hebben niet de ruimte die Papendal in Arnhem bijvoorbeeld heeft. Om een ruimtelijke en functioneel hoogwaardige werk, leer en sportcampus te realiseren, zijn keuzes nodig. Het Arenapark kunnen we eenvoudig niet vol zetten met 'metalen dozen'.

De enige mogelijkheid voor een zwembad op het Arenapark zou de zuidwest-hoek zijn, dus het perceel dat aan twee zijden wordt begrensd door de Diependaalselaan en de spoorlijn. Bij deze locatie dient de gemeente rekening te houden met verschillende aandachtspunten:

- de gemeente zal de grond moeten verwerven en dat maakt de investeringskosten waarschijnlijk veel duurder;
- het benodigde parkeerareaal zou ingepast moeten worden in het toekomstige parkeerregime, met dilemma's van dien (mogelijk geen gratis parkeerruimte meer in de openbare ruimte);
- een zwembad vraagt aanpassingen in de ontsluiting (extra autoverkeer, fietsverkeer, verbinding met station).

Conclusie

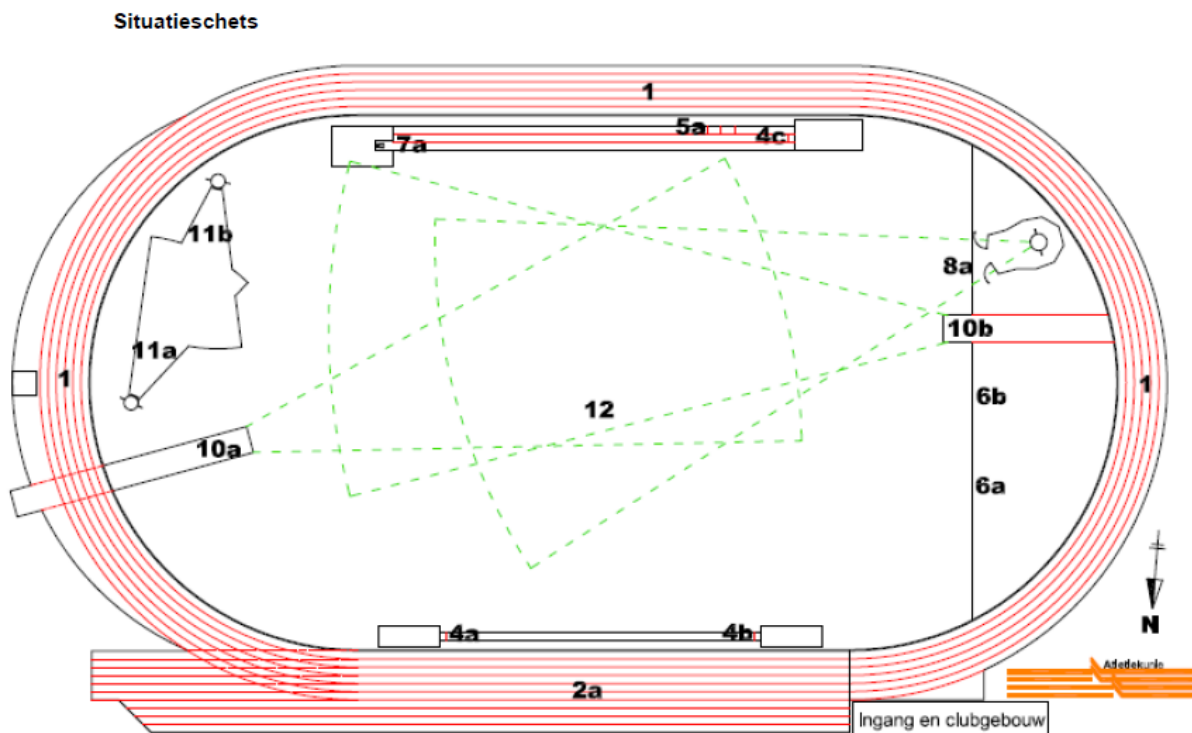
Behalve voor het ROC (die nu al gebruik maken van De Lieberg) hebben de meeste gebruikers van het Arenapark geen belang bij een publiek zwembad op het Arenapark, terwijl het extra verkeer aantrekt. De ruimte op het Arenapark is schaars. De enige mogelijkheid lijkt het perceel in de zuidwest-hoek. De gemeente heeft dan te maken met extra grondverwervingskosten en het vraagt oplossingen voor de ontsluiting en parkeren.

2.7 Verbreding atletiekbaan

Vraag 7. In hoeverre is een verbreding van de huidige atletiekbaan van 6 naar 8 laans wenselijk en mogelijk?

De atletiekbaan met technische nummers is in 2017 door de Atletiekunie gekeurd. Alle onderdelen zijn wedstrijdgeschikt en veilig beoordeeld.

Afbeelding 2.10

Samenvatting inspectie					
Voorziening*	Geïnspecteerd	Wedstrijdgeschikt		Veilig	
Rondbaan (1)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Sprintbanen (2a hoofdgebruik)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Steeple chase mannen (3a)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Steeple chase vrouwen (3b)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Verspringen (4a)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Verspringen (4b)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Verspringen (4c)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Hinkstapspringen (5a)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Hoogspringen (6a)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Hoogspringen (6b)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Polsstokhoogspringen (7a)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Combi discuswerpen/kogelslingeren (8a)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Speerwerpen (10a)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Speerwerpen (10b)	☒	☐ ja	☒ nee	☒ ja	☐ nee
Kogelstoten (11a)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Kogelstoten (11b)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee
Middenterrein (12)	☒	☒ ja	☐ nee	☒ ja	☐ nee

Voor internationale wedstrijden is een verbreding van de huidige atletiekbaan van 6 naar 8 laans een vereiste. Er zijn diverse 8 laans atletiekbanen (Nijmegen, Tilburg, Den Haag, Amsterdam, Hengelo etc). Internationale atletiekwedstrijden vinden plaats in Hengelo (FBK-games) en Amsterdam (Olympisch stadion). Het FBK-atletiekstadion in Hengelo heeft een toeschouwerscapaciteit van 15.500 en het Olympisch Stadion in Amsterdam 22.500. Voor internationale wedstrijden is toeschouwerscapaciteit maar één van de vele vereisten. Maar alleen op dat vlak zijn de accommodaties in Amsterdam en Hengelo veel geschikter.

In fysiek opzicht is verbreding van de baan zonder aanpassingen niet mogelijk (het clubhuis van GAC komt te dicht bij de baan te liggen). Maar ook al zouden de fysieke mogelijkheden oplosbaar zijn, dan is de vraag of Hilversum moet willen concurreren met Hengelo en Amsterdam.

2.8 Versterken sport en beweeg-identiteit Arenapark

Op het Arenapark zijn meer dan 12.700 werknemers, leerlingen en leden van sportverenigingen actief. Het versterken van de zichtbaarheid van sport en bewegen (overdag en in de avond) versterkt het profiel van een hoogwaardige werk-leer en sportcampus. De huidige buitensportvoorzieningen op het Arenapark zijn de tennisbanen van HLTC Gooiland en Nike en de atletiekbaan. In de toekomst worden de buitenvoorzieningen voor sport en bewegen waarschijnlijk uitgebreid met een sporttrack en meer kleinschalige voorzieningen, zoals een play court, padelbanen, 3x3 basketbal, een klimmuur, ruimte voor bootcamp en meditatie.....

De aanwezigheid van deze voorzieningen, leidt niet automatisch tot het gebruik van deze voorzieningen. Het potentieel kan veel beter tot zijn recht komen als er een organisatie is die op allerlei manieren sporten en bewegen stimuleert. Dat kan door het organiseren van een bedrijvencompetitie (Arenapark-breed), clinics en cursussen, toernooien en evenementen. High Five (de sportorganisatie van Nike) zou daarin een rol kunnen spelen. Een mogelijkheid is ook dat een combinatiefunctionaris/buurtsportcoach van de gemeente dit stimuleert. Er zijn ook kansen om leerlingen Sport en Bewegen van het MBO College in te zetten bij de ontwikkeling en organisatie van sportevenementen en sportaanbod. En natuurlijk geldt die samenwerking ook voor de huidige sportverenigingen die op het Arenapark zijn gehuisvest: GAC, HLTC Gooiland en de basketbalvereniging De Dunckers die de Arenahal als thuisbasis hebben. Wanneer er een 3x3 basketbal-court op het Arenapark komt, dan is samenwerking tussen Nike, De Dunckers en het MBO College een logische stap. 3x3 basketbal maakt deel uit van het olympisch programma met ingang van Olympische Spelen van Tokyo in 2020. Het Europees Kampioenschap van deze nieuwe olympische sport vindt dit jaar plaats in Amsterdam op het Museumplein van 7 t/m 9 juli.

Naast het Arenapark ligt het kantorenpark Laapersveld. De werknemers hiervan zouden ook betrokken kunnen worden bij bepaalde activiteiten. De vestiging van Merem (specialistische revalidatie en behandeling van chronische aandoeningen) vlakbij het Arenapark biedt ook kansen op samenwerking.

Het belang van voldoende bewegen wordt steeds meer onderkend- ook door werkgevers. Sport en bewegen werd vooral gezien als iets in de privé sfeer (in het weekend en in de avond). Maar het Arenapark biedt juist de mogelijkheden om voor , tussen of na het werk aan bewegen te doen.

Kortom: voorzieningen alleen zijn niet voldoende. Het toevoegen van een organisatie die verleidt tot sport en bewegen heeft echt een meerwaarde om het sport en beweegprofiel in de identiteit van het Arenapark tot uitdrukking te laten komen. Daar past ook een natuurlijke (zie adviezen Buiting Advies) en beweegvriendelijke omgeving bij (zie o.a. Goudappel Coffeng).

Het deelonderzoek sport ten behoeve van de ontwikkeling van het masterplan

De gemeente Hilversum heeft opdracht gegeven voor de ontwikkeling van een masterplan voor het Arenapark. Voor het onderdeel Sport stonden vijf vragen centraal en er zijn 2 vragen toegevoegd:

1. In hoeverre is het mogelijk op de contouren van de voormalige draversbaan een multifunctionele sporttrack te realiseren die bruikbaar is voor running, cycling, inlineskaten en sport voor mindervaliden?
2. Op welke wijze is een verbinding van het Arenapark met omliggend natuurgebied te realiseren?
3. Wat zijn de mogelijkheden voor het realiseren/ontwikkelen van een mountainbike – fietscross parcours in omliggend natuurgebied?
4. Wat zijn de mogelijkheden voor herhuisvesten van HLTC Gooiland?
5. In hoeverre is een indoor atletiekhal mogelijk en inpasbaar?
6. In hoeverre is het Arenapark een interessante locatie voor een nieuw zwembad ter vervanging van het huidige zwembad De Lieberg?
7. In hoeverre is een verbreding van de huidige atletiekbaan van 6 naar 8 laans wenselijk en mogelijk?

We behandelen per vraag de uitkomsten en sluiten af met een algemene conclusie.

Multifunctionele sporttrack

Een multifunctionele sporttrack op de contouren van de voormalige drafbaan, is mogelijk. Wanneer Nike de sporttrack wil openstellen voor hardlopen, wielrennen en skeeleren, dan is de minimale breedte 5 meter en 200 meter voor de finish 6 meter. De lengte van circa 1 kilometer is voor jeugd-wielrennen toereikend. De oppervlakte wordt uitgegaan van een verhard vlak wegdek (asfalt). In haar eigen plannen heeft Nike een profiel van bruto 8 meter opgenomen (op eigen grond). Om plasvorming te beperken is aanleg onder afschot wenselijk met daarnaast een goede drainage. De baan dient daarnaast te worden voorzien van verlichting. Veiligheid is daarbij ook een aandachtspunt (afscherming van bijvoorbeeld lichtmasten). Bij gebruik voor wielrennen en skeeleren moet het parcours niet betreden worden door derden (geen voetgangers of autoverkeer).

Wanneer Nike de sporttrack niet wil openstellen voor wielrennen en skeeleren is te overwegen een toplaaig te kiezen die minder hard is en meer geschikt voor hardlopen.

Medegebruik van een sporttrack voor wielrennen en skeeleren heeft een verhoogd risico. Vanuit Drijver en Partners zijn wij terughoudend door het intensieve gebruik van het Arena-gebied door verschillende gebruikers (ook buiten 9-17 uur) en de hogere snelheden bij het wegwielrennen en skeeleren. Nike, de gemeente en GWC De Adelaar dienen hier vooraf nadrukkelijk bij stil te staan. Conflicten met het reguliere verkeer moeten voorkomen worden, met name ook met de voetgangers tussen de Nike gebouwen. Nike gaat voor wat betreft parkeerinritten uit van in 2025 een ongelijkvloerse toegang tot al haar parkeerruimte, onder de (voormalige) 'drafbaan' door.

Mountainbike en/of fietscrossparcours

In de studie is gevraagd naar de haalbaarheid van inpassing van een crossparcours in het natuurgebied van de GNR. Het GNR voert momenteel een liberaal beleid als het gaat om fietsers op wandelpaden. Of dit beleid wordt gecontinueerd staat nog niet vast (in het kader van een brede herijking van het GNR-beleid). Voor het

GNR staat het belang van natuurbescherming en natuurontwikkeling nadrukkelijk voorop. Recreatie is toegestaan, mits niet verstorend.

De Laapersheide maakt deel uit van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De aanleg van een specifiek parcours voor mountainbike en/of fietscross binnen dit gebied ligt niet voor de hand, omdat dit een specifieke sport/recreatiefunctie is die ten koste gaat van de natuur en daarmee niet past binnen de doelstellingen van GNR en/of provincie. Het GNR wil wel meedenken in goede verbindingen met bijvoorbeeld het MTB-parcours in de Lage Vuursche.

Binnen de Laapersheide (langs de A27) ligt een privaat gebied in gebruik als oefen drafbaan. Wellicht is de huidige eigenaar bereid om binnen deze baan een veldcross-parcours aan te leggen. Eventuele aanpassingen in het gebruik van dit gebied dienen dan wel vooraf getoetst te worden op de effecten op het functioneren van het Natuurnetwerk. Daarnaast kan het nog zijn dat een verandering van de inrichting en gebruik van de drafbaan leidt tot negatieve effecten op de beschermde soorten.

Een mogelijkheid is een crossparcours niet in het natuurgebied te situeren, maar elders op het Arenapark of in de nabijheid van het Arenapark (buiten het natuurgebied). Een situering op het Arenapark vraagt de instemming van Nike. Het vraagt een substantieel ruimtebeslag wat ten koste gaat van een eventueel te ontwikkelen kantorenlocatie of toekomstige groen- of openbare ruimtestructuur. Een locatie nabij het Arenapark vergt nader onderzoek. Wellicht kan de gemeente Hilversum de mogelijkheden nader bekijken.

Tennis en padel

Ons advies is de locatie van HLTC Gooiland ongewijzigd te laten. Een tennishal is geen wenselijke toevoeging op het Arenapark. Voor HLTC Gooiland is het belangrijk dat de zichtbaarheid en bewegwijzering naar de locatie wordt verbeterd. Wanneer Nike kiest voor de aanleg van 2 padelbanen, dan is situering tussen de atletiekbaan en de huidige tennisvelden een mogelijke locatie. Het concentreert de racketsport en versterkt de zichtbaarheid van de HLTC-banen.

Indoor atletiekhal

Een indoor atletiekhal heeft geen kosten neutrale exploitatie. De haalbaarheid hangt dus af van de bereidheid van partijen om te investeren en bij te dragen in de exploitatie. GAC behoort tot de vier grootste verenigingen van Nederland. Met de directe aanwezigheid van ROC en Nike is de uitgangspositie voor een multifunctionele indoorhal (ook geschikt voor evenementen) relatief gunstig. Qua locatie is integratie met het Nike-hotel/P&R een voorkeursoptie. Maar een zelfstandige locatie is wellicht ook een mogelijkheid, eventueel te verbinden met de Dudok sporthal. Bij een zelfstandige locatie (op gemeentegrond) ligt het initiatief voor realisatie bij de gemeente.

Verbinding Arenapark met Laapersheide voor fietsers/hardlopers

De ontsluiting van het Arenapark met het natuurgebied Laapersheide (en de omgeving) kan volgens ons het beste worden gerealiseerd door de bestaande ontsluiting via het spoorviaduct over de Diependaalselaan te optimaliseren. Eventueel is een verbinding met de Laapersheide vanuit het Arenapark te realiseren door aanpassing van de kruising Diependaalselaan-Oostereind (dus aan de oostkant). Een directe voetgangersbrug vanaf het Arenapark naar de Laapersheide is voor het GNR niet wenselijk.

Zwembad

Behalve voor het ROC (die nu al gebruik maken van De Lieberg) hebben de meeste gebruikers van het Arenapark geen belang bij een publiek zwembad op het Arenapark, terwijl het extra verkeer aantrekt. De ruimte op het Arenapark is schaars. De enige mogelijkheid lijkt het perceel in de zuidwest-hoek. De gemeente heeft dan te maken met extra grondverwervingskosten en het vraagt oplossingen voor de ontsluiting en parkeren.

Verbreding atletiekbaan

Een verbreding van de atletiekbaan, zodat deze geschikt is voor internationale wedstrijden heeft een fysiek-ruimtelijke afweging én een markt-afweging. Wat dat laatste betreft zijn er veel geschiktere atletiekaccommodaties voor internationale evenementen (Amsterdam, Hengelo en Apeldoorn indoor) dan Hilversum. Vanuit de markt bezien zouden we een uitbreiding niet adviseren. Daarnaast vraagt een uitbreiding aanpassing van de bestaande gebouwen.

Algemeen

De gemeente Hilversum heeft opdracht gegeven voor de ontwikkeling van een masterplan voor het Arenapark.

Het Arenapark moet zich ontwikkelen als een hoogwaardige werk-leer en sportcampus.

Vanuit de gemeente en gebruikers zijn allerlei wensen en ideeën geuit over een toekomstige sportinvulling van het Arenapark.

Tabel 3.1 Ruimtebeslag diverse wensen sporttoevoeging Arenapark in m2

	min	max	wens
indoor atletiekhal	1.600	3.100	GAC, gemeente, Nike (mede voor evenementen)
zwembad 615-1000 m2 bassin			gemeente, ROC
-bebouwd	3.100	5.041	
-parkeren	2.400	3.902	
sporthal 28x48 (3 zaaldelen)	2.812	2.812	ROC, HLTC Gooiland vwb indoortennis (opp. is exclusief parkeren)
tennishal	pm	pm	HLTC Gooiland
fietscross parcours	3.200	3.200	GWC De Adelaar
2 padelbanen	400	400	Nike, HLTC Gooiland
playcourt, klimmuur, 3x3 basketbal, skatepark, openbare ruimte voor bootcamp en meditatie	pm	pm	Nike
	13.112	18.455	
ontsluiting 10%	1311,2	1845,5	
	14.423	20.301	

Bij de toekomstige ontwikkeling kunnen deze functies nooit in totaliteit ingepast worden op het Arenapark. Daarbij is ook van belang om te realiseren dat de gemeente beperkte grondposities heeft en Nike de grootste mogelijkheden voor (her)ontwikkeling.

Wat betreft de sportfunctie gaat het bij Nike veel meer om kleinschalige trendy voorzieningen die de zichtbaarheid van sport en bewegen versterken en daarmee bijdragen aan de identiteit van Nike.

Gelet op de schaarse ruimtelijke mogelijkheden én de belangen van Nike als grondeigenaar adviseren we keuzes te maken wat betreft de sportaccommodaties. In de eerste plaats betekent dat het versterken van sport

en bewegen in een kwalitatief aantrekkelijke buitenruimte. Dat vraagt om het toevoegen van voorzieningen waarbij sport en bewegen 'zichtbaar' zijn (padel, playcourt, 3x3-basketbal, bootcamp, sporttrack eventueel een beachcourt). Tevens is het belangrijk dat de organisatie wordt versterkt voor sport en bewegen op het Arenapark, zodat meer Nike-werknemers én werknemers van andere bedrijven én leerlingen van het ROC worden gestimuleerd om te sporten en bewegen op het Arenapark. Dat kan via een verdere uitbouw van High Five (sportorganisatie Nike), een combinatiefunctionaris/buurtsportcoach van de gemeente en leerlingen Sport en Bewegen van het MBO College. Het toevoegen of uitbouwen van een organisatie die verleidt tot sport en bewegen heeft echt een meerwaarde om het sport en beweegprofiel in de identiteit van het Arenapark tot uitdrukking te laten komen. Daar past ook een natuurlijke en beweegvriendelijke omgeving bij.

Bijlage 1 Indoorhal Leuven

Bron: Bouwen aan Vlaanderen

Indooratletiekhal van KU Leuven mooi geïntegreerd in groene omgeving 2016

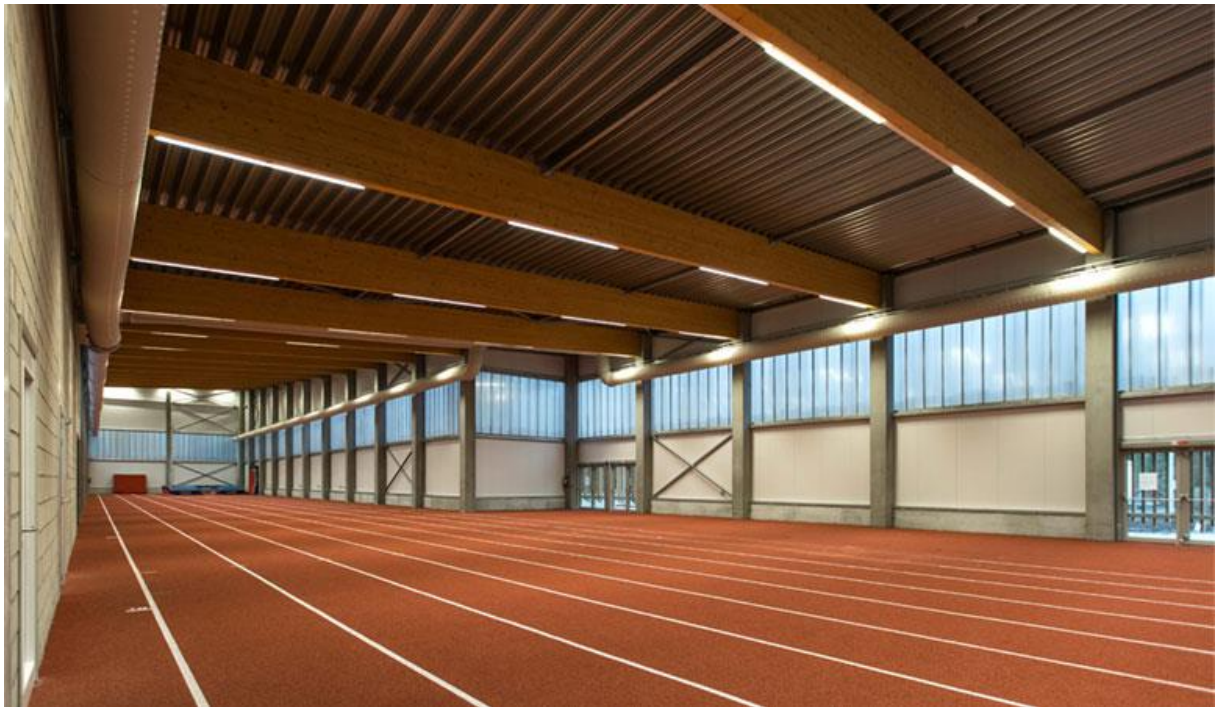
De KU Leuven heeft in haar Sportcentrum een nieuwe indooratletiekhal opgetrokken op een nog weinig gebruikte verharde zone die grenst aan de outdooratletiekpiste. Het 80 meter lange en 12 tot 18 meter brede gebouw is met zijn groen dak en houten gevelbekleding mooi geïntegreerd in de omgeving van het beschermde Arenbergpark.

De hal biedt voornamelijk trainingsfaciliteiten voor topsporters, maar wordt ook gebruikt door de Vlaamse Atletiekliga en de studenten van het Sportcentrum. De nuttige oppervlakte wordt maximaal benut: de sportzaal beslaat 1.255 m² van de 1.390 m², of 90%. De resterende 10% wordt ingenomen door de inkomhal, een bureau, bergruimte sanitair. Er waren geen kleedkamers nodig omdat die voor de atleten al voorhanden zijn in een aanpalende gebouw (De Nayer).

Variabele hoogte en breedte

“De afmetingen van de oost-westgeoriënteerde hal zijn minimaal gehouden voor een zo efficiënt mogelijk gebruik”, legt projectverantwoordelijke Marie Verlinden van de Technische diensten van de KU Leuven uit. “De vorm van de hal volgt de activiteiten in het gebouw: van het hoogste punt (12, 80 meter, noodzakelijk voor polsstokspringen) zakt de hoogte tot 6, 50 meter en loopt ze aan de andere kant weer op tot 9, 50 meter voor het hoogspringen. Doordat de breedte ongeveer halfweg verspringt

van 12 meter (kant park) naar 22 meter (kant buitenpiste), lijkt het gebouw minder hoog dan het is. Dat het groene dak gekanteld is naar de sportvelden aan de zuidkant, draagt daar ook toe bij.”

Beton, hout en staal

De draagstructuur van deze prefabconstructie bestaat uit betonnen prefabkolommen en gelamelleerde houten liggers voor het dak. Qua dakplaten is er geopteerd voor akoestisch absorberende geprofileerde staalplaten om de galm te beperken. De gevels zijn opgebouwd uit geïsoleerde stalen sandwichpanelen op een betonnen plint. Ze zijn aan de buitenzijde bekleed met een houten structuur uit Thermowood, die door de verschillende diktes en hoogtes doet denken aan bomen in een bos. Ramen zijn er alleen aan de noordzijde, want aan de zuidkant zou het zonlicht de atleten verblinden. De deuren en vluchtdeuren bestaan uit standaard aluminiumprofielen en hebben dezelfde houten bekleding. Horizontale stroken van doorschijnende polycarbonaatpanelen in de gevel laten een diffuus natuurlijk licht binnendringen. >

Sober interieur

“Het interieur van de zaal is bewust sober gehouden”, voegt Marie Verlinden eraan toe. “De tartanvloer is zacht, verend en dus schokabsorberend, ideaal voor trainingen. Er kan getraind worden op 60 meter sprint en horden, hoog-, ver-, polsstok- en hinkstapspringen, speer- en discuswerpen. Er zijn permanent vier sprintbanen beschikbaar. Dat aantal kan opgevoerd worden tot negen door de faciliteiten voor de andere disciplines weg te nemen. De ledverlichting is zo gepositioneerd dat ze niet

verblindt. Verwarming en ventilatie worden gecombineerd door warme lucht in te blazen via de textielkanalen, wat een optimale verdeling van de verse lucht garandeert.”

Aan de noordkant zijn naast het gebouw extra tennisvelden en een basketterrein aangelegd op een oppervlak dat al verhard was. Het bosgebied aan de noordzijde is volledig gevrijwaard en aan de zuidkant wordt een groene buffer gecreëerd. Zodra deze werken uitgevoerd zijn, zal het gebouw bijna volledig omringd zijn door groen en daardoor nog beter geïntegreerd zijn in zijn omgeving.

Tekst | Henri Gielen Beeld | Jacowski

Technische fiche

Opdrachtgever KU Leuven

Architect Technische Diensten KU Leuven

Aannemer ruwbouw Schoofs Algemene Bouwwerken (Borgloon-Hoepertingen)

BOUWWERKEN DE RUYCK – GEVELSLUITING

De gevelsluiting van de indooratletiekhal werd uitgevoerd door Bouwwerken De Ruyck uit Ninove. Meer bepaald door de afdeling Healthy Homes, die instaat voor dak- en gevelwerken en het oplossen van vochtproblemen. Tussen de sandwichpanelen heeft ze horizontale stroken van doorschijnende polycarbonaatpanelen geplaatst om diffuus natuurlijk licht binnen te brengen in de hal. Ook het plaatsen van het aluminium buitenschrijnwerk behoorde tot haar takenpakket. Healthy Homes heeft het geheel bekleed met een houten structuur uit Thermowood. Deze gevelbekleding is verkrijgbaar in diverse kleurentinten en profileringen, waardoor het gebouw een warme en natuurlijke uitstraling krijgt. Dit past perfect in de groene omgeving van de atletiekhal.

Voor Bouwwerken De Ruyck was het een redelijk groot, maar vooral uitdagend werk. Zaakvoerder Gaetan De Ruyck: "Het was de eerste keer dat wij met de Thermowood-gevelbekleding werkten, en dat meteen voor zo'n opmerkelijk bouwwerk. We hebben daarom heel wat tijd gestoken in studiewerk, zowel naar de technische kenmerken van dit materiaal als naar de esthetische aspecten ervan. Maar het resultaat mag gezien worden, menen we. De indooratletiekhal van de KU Leuven is beslist een visitekaartje voor Bouwwerken De Ruyck en onze afdeling Healthy Homes."

Bouwbedrijf Schoofs – Ruwbouw, binnenschrijnwerk en draagvloer

Bouwbedrijf Schoofs uit Borgloon verzorgde de ruwbouw, het binnenschrijnwerk en de draagvloer voor de nieuwe indooratletiekhal van de KU Leuven. De onderneming heeft ondertussen een zekere expertise opgebouwd in sportprojecten. Eerder bouwde ze ook al de sporthal op het militaire terrein in Safraanberg, de gemeentelijk sporthal in As en de gloednieuwe stedelijke sporthal in Sint-Truiden. Technisch directeur Lawrence Lesire kijkt tevreden terug op het geslaagde project: "Deze atletiekhal was een uitdaging. De bouwgrond is immers gelegen in drassig gebied waardoor paalfunderingen nodig waren. De constructie van de atletiekhal is opgebouwd uit prefabbetonnen kolommen met gelamelleerde houten balken. De buitenschil bestaat uit stalen sandwichpanelen en het steeldeck kreeg een bitumineuze dakbedekking met groendak. Door de dakhelling is het groendak vanop afstand zichtbaar. Dat zorgt voor een optimale integratie in de omgeving. Voorts verzorgden we ook de draagvloer voor de sportvloer." Een van de sterktes van dit project was voor bouwbedrijf Schoofs het rechtstreekse contract met het studiebureau. De verschillende knooppunten in het project werden uitvoerig besproken en opgelost. Zo voorzag Schoofs uitsparingen in de betonnen kolommen die de

luifel rondom de atletiekhal ondersteunen. Lawrence Lesire: "De toegankelijkheid van de bouwgrond vormde een hindernis. Het terrein ligt immers middenin een waardevol natuurgebied. We hebben dan ook een tijdelijke toegangsweg aangelegd om met de prefabmaterialen en houten gelamelleerde spanten ter plaatse te geraken. De locatie van het project op de terreinen van de KU Leuven wekte veel belangstelling van studenten. Daarom namen we extra maatregelen met betrekking tot werfafsluiting en veiligheid."

Bijlage 2 Nadere beschrijving indoorhal Leuven

UNIVERSITAIR SPORTCENTRUM

SPORTSECRETARIAAT

TERVUURSEVEST 101

3000 LEUVEN

Toelichting Atletiekunie

Algemeen

- USC: uitbouw en exploitatie van de sportinfrastructuur van KU Leuven
- Missie USC is om zoveel mogelijk studenten en personeelsleden op een kwalitatieve manier aan het sporten te brengen
 - o Eén van de basisvoorwaarden om dat te realiseren is het aanbieden van kwalitatieve sportinfrastructuur
 - o Laatste 10 jaar zeer bewust op ingezet, onder andere door het zoeken van complementaire partners
 - o 1 van die partners is Topsport, USC erkend als topsportcentrum voor atletiek en volleybal
 - Projectsubsidie voor topsporthal balsporten en indoor atletiekhal
 - Toekomstproject Fitness/power, indoor beachvolley, Sportmedische en ontspanning
 - Als universiteit zijn wij interessante partner voor topsport oww de aanwezigheid van infrastructuur en financiering, maar ook wetenschappelijk onderzoek en begeleiding, combinatie studie en sport,...

Indoor Atletiekhal

Sporttechnische aspecten

- Dimensionering
 - o Oppervlakte
 - 83m x 12m46 met verbreed stuk 31m x 18m
 - Werd bepaald door
 - Vorm van het terrein
 - Beschikbare budget
 - Nodige oppervlakte om de aanwezige disciplines te combineren
 - o Sprint 60m + uitloopzone
 - o Hoogspringen 31m x 18m
 - o Polstokspringen
 - o Verspringen
 - o Werpen
- Sportvloer
 - o Herculan SR sprint
 - Dikker dan normaal
 - Trainingshal, dus zachte ondergrond gewenst
 - Niet waterdoorlatend
 - Geen doorsijpelend water/ andere vloeistoffen
 - Recepties mogelijk

PIETER VAN KELST BEHEERDER UNIVERSITAIR SPORTCENTRUM

TEL. + 32 16 32 91 46 GSM + 32 473 80 12 97

Pieter.vankelst@kuleuven.be

www.kuleuven.be/sport

- Verlichting
 - o 300Lux
 - o Opgesteld aan de achterkant van de liggers om verblinding te vermijden
 - o Gestuurd via KNX bij de zaalwachter in het andere gebouw
 - o Ramen bewust niet volledig transparant en op hoogte om verblinding atleten en cameraregistraties
- Verluchting & Verwarming
 - o Het verwarmingssysteem is luchtverwarming die gestuurd wordt op 18°C.
 - o De installatie wordt berekend op een temperatuur van 15°C bij -8°C buitentemperatuur.
 - o In de kantoorruimte wordt een radiator voorzien waardoor er tot 21°C kan verwarmd worden.
 - o De verluchting wordt gedimensioneerd voor 30m³/h/atleet, waarbij er van uitgegaan wordt van een courante bezetting van 30 atleten. De luchtgroep wordt gedimensioneerd op 2 luchtwisselingen per uur van de grote zaal, hierbij wordt er telkens met recuperatielucht gewerkt. Voor de luchtverversing wordt er op basis van CO₂ voelers verse lucht ingeblazen. De warmte van de af te voeren lucht wordt gerecupereerd door een warmtewisselaar.
- Akoestiek
 - o Geperforeerde steeldeck
- Camera's
 - o Ludwig Peetroons
- Werpkooi
 - o Ludwig Peetroons

Multifunctionaliteit

- Oorspronkelijk combinatie recepties bij promoties en sporttechnisch gebruik
 - o Vandaar gesloten vloersysteem en aantal vluchtdeuren
 - o In de praktijk nog niet het geval

Financiering

Bouw

- 2.286.000€ waarvan 650.000€ overheidssubsidie, rest door KU Leuven betaald
- In ruil voor de overheidssubsidie stelt KU Leuven de hal ter beschikking van de VAL voor +/- 1/3 van de gebruiksuren, dit is à rato van de verhouding van de overheidssubsidie tot de totaalsom

Exploitatie

Inkomsten

- Val betaalt een exploitatievergoeding aan KU Leuven (maar deze ligt beduidend lager dan de klassieke verhuurtarieven aangezien niet geparticipeerd wordt in de afbetaling van het gebouw)
- Verhuur aan Sport Vlaanderen, federaties, clubs, steden en gemeenten
 - o 150€/u of 40€/unit
- Gebruik door atleten

- Dagkaart 8€, 10 beurtenkaart 60€
- Abonnementsformule <https://www.kuleuven.be/sport/sportaanbod/individuele-sporten/indoor-atletiek-hal>
- Trainers krijgen gratis toegang

Organisatie

- Beheer door zaalwachter in nabij gelegen gebouw via camerasysteem
- Gebruikers scannen eigen badge
 - Toezicht op wie wat wanneer
- Occasionele gebruikers halen badge af bij zaalwachter

Gebruik

- Topsport
 - Permanent toegankelijk behalve tijdens lessen of verhuur
 - Bezetting online consulteerbaar
<https://www.kuleuven.be/sport/sportaanbod/individuele-sporten/indoor-atletiek-hal>
 - Prioriteit voor elite-atleten gedurende 18u/week, indien nodig kunnen zij voorrang opeisen
 - Tot op heden nog geen conflicten
- Academische opleiding
 - Gedurende lesweken een 12 à 15tal uren per week exclusief gebruik
 - Atletiek
 - Fitnessopleiding
 - Groepsessies revalidatiewetenschappen
- Studentensport
 - Avonduren vanaf 18u
 - Atletiek
 - Conditietraining (tot 150 personen)
 - Circuittraining
 - Crossfit
 - Boxing fit
 - ...
 - Permanent vrije toegang voor atletiek of krachttraining op basis van beschikbaarheid
- Verhuur
 - Stad Leuven voor haar atletiekclub 6tal uren per week oktober tot maart
 - Andere clubs occasioneel
 - Trainersopleiding
 - Steden en gemeenten occasioneel
 - Federaties voor opleiding of testings
 - ...
- Onderzoek
 - Opvolging en testing van teams
 - Krachtplaten nog te installeren
 - ...
- Programmering
 - Via algemene beheerssoftware voor beheer klanten, reservaties, verkopen, etc.